

Vragen en korte mededelingen

Wandelingen Strabrechtse en Lieropse Heide. Dicht bij de zich sterk uitbreidende steden Eindhoven en Helmond, voortdurend rokend en rumoerend van bedrijvigheid en produktiezucht, ligt de open rust-ruimte van de Strabrechtse en Lieropse Heide, meer dan vijftienhonderd hectaren groot, aan bijna alle zijden ingesloten door dichte dennenbossen die het lawaai van de menselijke wereld erachter tegenhouden.

In dit grote en unieke stiltegebied houdt het Staatsbosbeheer op initiatief van de beheerder van de heide, de heer W. Iven te Duizel, op elke zaterdag tot en met oktober zg. heidewandelingen. Deze wandelingen, waaraan iedereen kan deelnemen, worden geleid door gediplomeerde natuurgidsen van het Instituut voor Natuurbeschermingseducatie, welke o.a. voor dit doel in de winter van 1964/1965 in Eindhoven zijn opgeleid. Dit seizoen hebben zich 20 van deze gidsen voor de heidewandelingen in Heeze beschikbaar gesteld.

Tijdens de wandeling zal elke groep deelnemers door de natuurgids(e) worden voorgelicht over de geschiedenis van het gebied, over het planten- en dierenleven van nu, over de heide en de vennen als levensmilieu, als biotoop. De gids zal daarbij aangeven waarom en hoe de heide thans als onderdeel van het menselijk milieu wordt in stand gehouden. Hij zal af en toe eens stil houden en bijzonder- en gewoonteden aanwijzen. Hij zal aan zijn „volgelingen” zeker vragen om gewoon eens stil te zijn om naar de vogels en de talrijke insecten te luisteren, om de geuren op te snuiven en om de wijde ruimte te zien en op zich te laten inwerken.

Het Staatsbosbeheer is tot het invoeren van deze wandelingen overgegaan o.a. als een soort compensatie voor de normale beperking die aan het bezoek van het terrein is gesteld: buiten wegen en paden is de heide niet toegankelijk voor bezoekers. In verband met het handhaven van de rust en met de aanwezigheid van zeer kwetsbare milieus, planten en dieren kan dit nu eenmaal niet worden toegestaan. Door de heidewandelingen kan men thans toch — ook verder het terrein in — met het gebied kennis maken.

De wandelingen worden t/m 29 oktober van dit jaar op elke zaterdag gehouden. Aanvang steeds om 14.30 uur. Elke wandeling duurt ongeveer 2 à 2½ uur.

Vanuit het brinkje van Strabrecht in Heeze ver- wijzen duidelijk zichtbare borden naar het vertrek- punt aan de Strabrechtse Dijk aan de rand van de heide. Aldaar is parkeergelegenheid voor auto's en fietsen. Honden mogen niet worden meegebracht, terwijl de tocht wat te lang en te vermoeiend is voor lagere-school-kinderen. Er wordt aangeraden stevig schoeisel en (eventueel) regenkleding aan te trek- ken. Ook bij regenachtig weer vinden de wandelin- gen doorgang. De natuurgidsen zijn als zodanig te herkennen aan het witte-waterlelie-speldje en het speldje „natuurgids” van het Instituut voor Natuur- beschermingseducatie.

Na afloop van de wandelingen wordt aan elke deel- nemer een drukwerkje met gegevens over de heide uitgereikt.

Om te voorkomen dat bij grote toeloop te weinig gidsen aanwezig zijn, wordt dringend verzocht om als men van plan is met 3 of meer personen aan de wandelingen deel te nemen, de heer W. Th. Maters, Hoplaan 1 te Son (N.Br.), telefoon 04990-2363, daarvan op de hoogte te stellen. De heer Maters regelt het dienstrooster van de natuurgidsen en kan na ontvangst van meldingen van deelnemende groe- pen en groepjes bezien of het nodig is een of meer gidsen „in te zetten”.

W. IVEN.

Winterwaarneming van de Kwak. Tijdens een ex- cursie van Vogelwacht Utrecht op 5 februari 1966 werden wij door een bewoner van een van de hui- zen tussen Klundert en Moerdijk geattendeerd op een „bijzonder vogeltje”, dat al minstens enige we- ken telkens op dezelfde plaats, vlak bij een huis, verscheen, en in het geheel niet schuw was. Het dier was zeer dicht te benaderen, tot ca. 3 meter. Aan- vankelijk dachten we met een Roerdomp te doen te hebben, maar de kenmerken van deze soort klopten niet in dit geval. Deze vogel was beslist kleiner, bovendien ontbraken de zwarte schedelkap en de „baard”-streep. De rugzijde was meer gespikkeld en niet zo fijn gemarmerd als bij de Roerdomp. De mondhoek was groenachtig. In vlucht viel de brede stompe vleugel op. Onze conclusie was dan ook dat we met een onvolwassen Kwak te maken hadden, hoewel we dit erg onwaarschijnlijk vonden. Volgens de Avifauna van Nederland broedt de Kwak zeer

schaars in de Biesbosch en wordt het dier buiten de broedperiode slechts zelden in ons land waargenomen (meestal tussen mei en september). Slechts 3 keer is de soort in oktober en 2 keer in december in ons land gezien.

Niet alleen in Nederland is de Kwak 's winters zeldzaam, ook in de overige delen van Midden-Europa (cf. Baur en von Glutz, Handbuch der Vögel Mitteleuropas, Band 1, 1966, p. 359). Volgens deze laatste auteurs zouden alle overwinteringsgevallen duiden op vrijgelaten of ontsnapte vogels. We konden aan ons exemplaar echter geen ring ontdekken. Een andere eigenaardigheid was dat de vogel in onvolwassen kled werd aangetroffen. Volgens Glutz en Baur komt het echter vaak voor dat pas in het tweede levensjaar het volwassen kled ontstaat. Er lijkt mij dus veel voor te zeggen dat we hier te doen hebben met een overwinteringsgeval van een (onvolwassen) Kwak.

Namens Vogelwacht Utrecht,
Th. W. J. GADELLA.

Kauw rooft Fazant-eieren. Op 15 mei 1966 bevond ik mij in het Von Gimborn-arboretum te Doorn. Een overvliegende Kauw liet iets uit zijn bek vallen dat op enkele meters van mij in het gras plofte. Het bleek een ei van een Fazant te zijn, dat de val van flinke hoogte had overleefd. Kennelijk had de Kauw te veel hooi op zijn vork genomen, want het (onbebroede) ei had de volgende afmeting: 4,5 maal 3,5 cm.

Aangezien in het broedseizoen vaker eieren worden aangetroffen buiten het normale biotoop zonder dat er sprake is van nestbouw, schreef ik deze vondsten toe aan legnood van vogels die door nestverstoring hun „ei niet kwijt konden". Deze vondst zou er op kunnen duiden dat ook door eirovers eieren op de meest onverwachte plaatsen kunnen worden achtergelaten.

TH. W. J. GADELLA.

Een volhardende Snor. Vrijdag 13 mei j.l. waren mijn vrouw en ik roeiende de Ouden Venen bij Eernewoude ingetrokken. Het was heerlijk zacht, windstil weer.

Om 19.40 uur hoorden we in de zg. Lytse-Jelle-Stokpet een Snor. Dit is niets bijzonders, daar dit vogeltje hier algemeen voorkomt. We zijn gewend steeds de duur van de zang op te nemen. Ook nu deden we dat. De Snor zat plm. 12 m voor ons in een laag elzeboompje. We konden alle bewegingen duidelijk volgen. Na een aanloop van maar 20 seconden

begon het diertje opnieuw en toen bleek hij buitengewoon op dreef te zijn. We volgden in spanning de secondenwijzer en de grote wijzer. Minuut na minuut verstreek en de Snor ratelde maar door. Na 6 minuten en 45 seconden stopte hij eindelijk.

Vraag: Hoe speelt zo'n vogeltje het klaar om zo lang achtereen te zingen?

Eernewoude.

D. FRANKE.

Tentoonstelling het Brabants landschap in het Natuurhistorisch Museum te Tilburg. De expositie laat de verschillende facetten zien van het Brabants landschap en de bedreigingen waaraan dit momenteel is bloot gesteld.

Het Brabantse landschap ondergaat velerlei aantastingen als gevolg van de noodzakelijke expansie van de provincie. Een gaaf landschap zal echter voor het menswaardig leven in dit gewest noodzakelijk blijven; meer dan ooit zal het landschap het levens-klimaat bepalen.

De tentoonstelling kwam tot stand in samenwerking met de „Stichting Brabants Landschap".

Openingstijden: 18 mei—1 september

dagelijks (ook zondag) 2—6 uur;
9—12 uur alleen na afspraak

Toegangsprijs: Volwassenen 60 ct.

kinderen beneden 12 jaar 40 ct.
schoolklassen en jeugdverenigingen in groepsverband 20 ct. p.p.
Het Natuurhistorisch Museum is gevestigd Kloosterstraat 26 te Tilburg, direct achter de Stads-schouwburg.

Een parkeerterrein ligt schuin tegenover de ingang.

Vanaf het station is het museum binnen 10 minuten wandelen te bereiken.

Filmvertoningen: Op geregelde tijden worden films over Brabant vertoond.

Rondleidingen: Door gezelschappen, verenigingen en schoolklassen kunnen rondleidingen worden aangevraagd. De tijden waarop deze plaats vinden zijn: 9.00, 10.30, 13.45, 15.00, 16.15 uur. Groepsbezoek is alleen mogelijk na afspraak.

Inlichtingen: Voor alle inlichtingen wende men zich tot de heer W. van Boxtel, conservator van het Natuurhistorisch Museum, Adres: Kloosterstr. 26, Tilburg, tel. (04250) 23228.